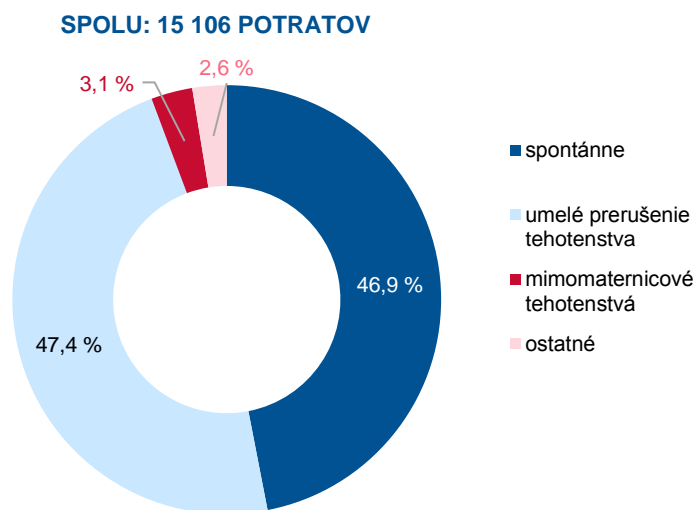

Potraty v Slovenskej republike 2019

Údaje o počte potratov sú získavané štatistickým zisťovaním MZ SR Hlásenie o spontánnom potrate a umelom prerušení tehotenstva Z (MZ SR) 7-12, ktorého zber a spracovanie vykonáva Národné centrum zdravotníckych informácií. Podľa štatistík za rok 2019 bol vykázaný mierny medziročný pokles potratov. Znížil sa počet umelých prerušení tehotenstva a navýšili sa potraty z dôvodu mimomaternicových tehotenstiev. Zmenila sa metodika zaradovania spontánnych a ostatných potratov.

Zdravotnícke zariadenia SR zaznamenali v roku 2019 spolu 15 106 potratov, z toho potraty žien bez trvalého bydliska v SR tvorili 1 346 prípadov. Oproti predchádzajúcemu roku sa ich celkový počet znížil o 168 potratov, v dôsledku poklesu umelých prerušení tehotenstva (UPT) o 197 na 7 153 prípadov. Pokles UPT bol však evidovaný len u žien s trvalým bydliskom v SR (o 200 prípadov), u žien bez trvalého bydliska v SR medziročne vzrástol o 3 prípady. Potraty z dôvodu mimomaternicových tehotenstiev v porovnaní s minulým rokom vzrástli o 27 na 471 v roku 2019. Medziročný nárast spontánnych potratov na 7 092 a pokles ostatných potratov na 390 bol spôsobený zmenou metodiky zaradovania potratov (*potraty s dg. O02.1 – Missed abortion – zadržaný potrat a dg. O02.8 – Iný abnormálny výtvor počatia, bližšie určený sú od roku 2019 vykazované ako spontánne potraty*). Umelé prerušenia tehotenstva (47,4 %) a spontánne potraty (46,9 %) tak tvorili vyrovnaný podiel, po nich nasledovali mimomaternicové tehotenstvá (3,1 %) a ostatné potraty (2,6 %) (G 1).

G 1 Podiel potratov podľa druhu potratu

Graf uvádza potraty žien s trvalým bydliskom v SR aj bez trvalého bydliska v SR.
V publikačných tabuľkových výstupoch (XLSX, ODS) vychádza tento graf z dát na hárku T1.1.

Podľa územia zdravotníckeho zariadenia bolo najviac UPT vykonaných v Nitrianskom kraji (35,7 %), nasledoval Banskobystrický (13,2 %), Košický (11,9 %) a Bratislavský kraj (11,4 %), najmenej umelých potratov bolo v Žilinskom kraji (5,3 %).

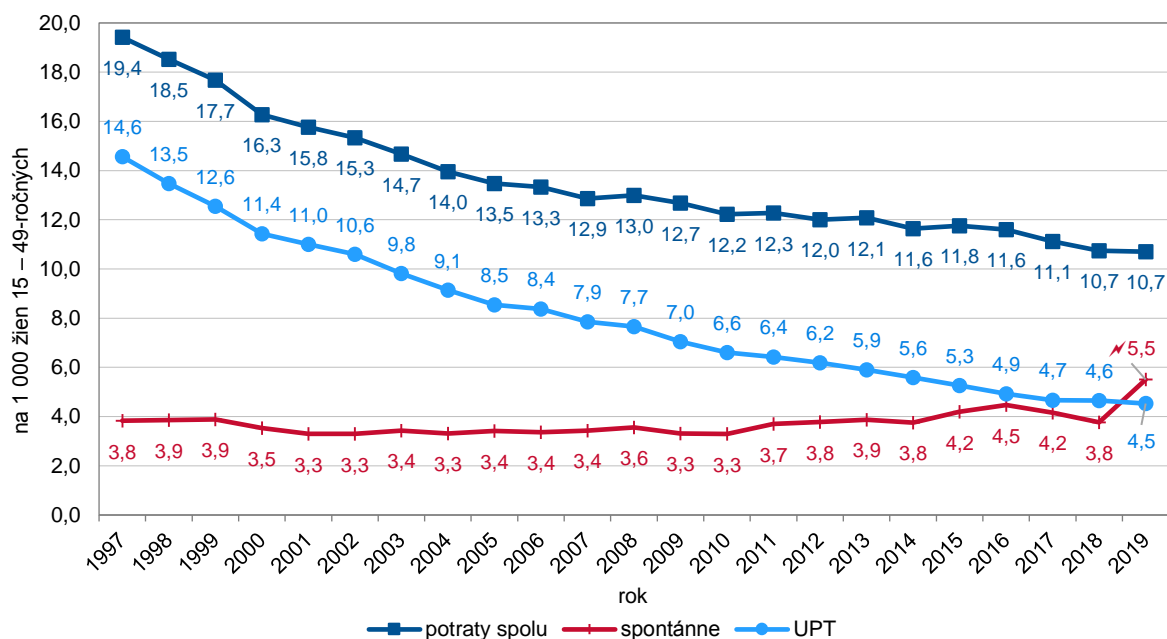
So zreteľom na vek plodu bolo najviac spontánnych potratov v 7. týždni (14,7 %), UPT v 8. týždni (25,3 %), ostatných potratov v 7. týždni (16,9 %) a potratov z dôvodu mimomaternicového tehotenstva v 6. týždni (18,7 %).

Potraty žien s trvalým bydliskom v SR

Za rok 2019 evidujeme 13 760 potratov u žien s trvalým bydliskom v SR, čo je o 164 potratov menej oproti predchádzajúcemu roku. Najväčší podiel, vzhľadom na zmenu metodiky, predstavovali spontánne potraty (51,4 %), nasledovali UPT (42,3 %), mimomaternicové tehotenstvá (3,4 %) a ostatné potraty (2,8 %).

Index potratovosti (počet potratov na 100 narodených) klesol oproti minulému roku o 0,1 bodu na hodnotu 24,0 a od roku 1997 klesol takmer o polovicu (o 22,8 bodu). Všeobecná miera potratovosti bola identická s rokom 2018 s hodnotou 10,7 potratov na 1 000 žien v reprodukčnom veku a o 8,7 bodov menšia ako v roku 1997 (G 2).

G 2 Všeobecná miera potratovosti

Graf uvádza potraty žien s trvalým bydliskom v SR.

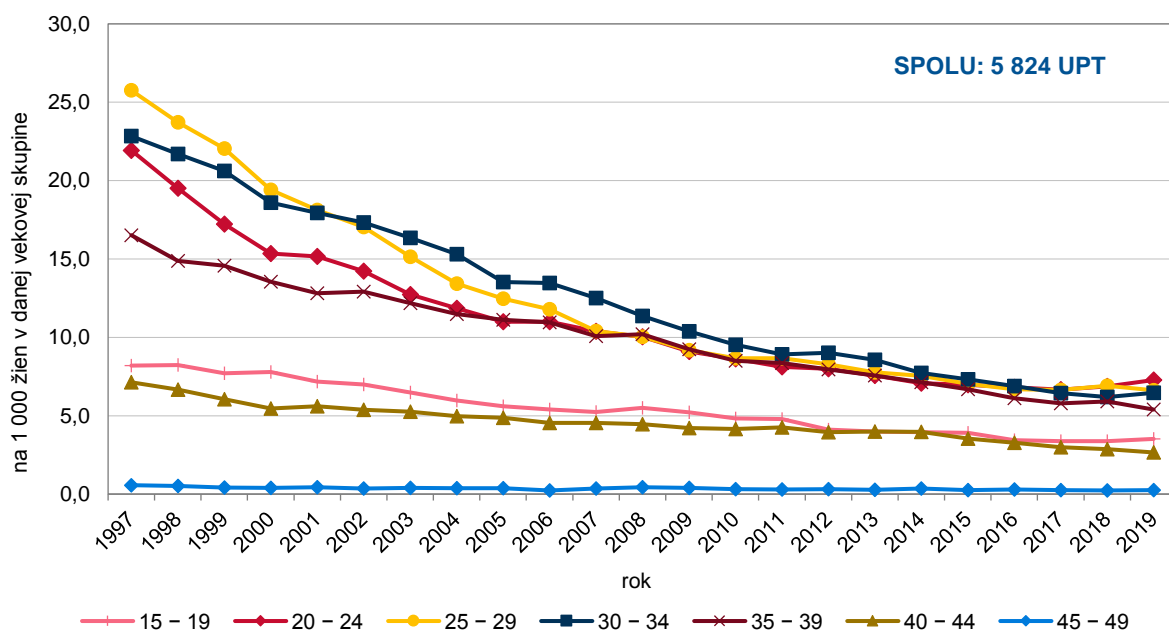
V publikačných tabuľkových výstupoch (XLSX, ODS) je tento graf uvedený pod označením G 2 (Hárok T1.2).

Znak zlom (X) znamená, že ide o prerušenie porovnateľnosti časového radu z metodických dôvodov.

Umelé prerušenia tehotenstva žien každým rokom klesajú. Počet UPT sa medziročne znížil o 200 potratov z 6 024 roku 2018 na 5 824 roku 2019. V porovnaní s rokom 2009 ich počet klesol 1,7-násobne o 4 146 potratov a oproti roku 1997 až 3,6-násobne.

Všeobecná miera umelej potratovosti (G 2) v sledovanom roku klesla o 0,1 ‰ oproti roku 2018 a predstavovala 4,5 ‰. Od roku 1997 (14,6 ‰) klesla o 10 bodov. Najviac potratov na 1 000 žien v danom veku pripadalo v roku 2019 na ženy vo veku 20 – 24 rokov (7,3 ‰), nasledovali 25 – 29-ročné (6,6 ‰), 30 – 34-ročné (6,5 ‰) a 35 – 39-ročné (5,4 ‰) (G 3). V období rokov 1997 – 2001 pripadalo najviac umelých prerušení tehotenstva na 1 000 žien vo veku 25 – 29 rokov, nasledujúcich pätnásť rokov ich bolo najviac u 30 – 34-ročných žien a od roku 2017 u 20 – 24-ročných žien.

G 3 Vývoj počtu umelých prerušení tehotenstva vo vekových skupinách žien

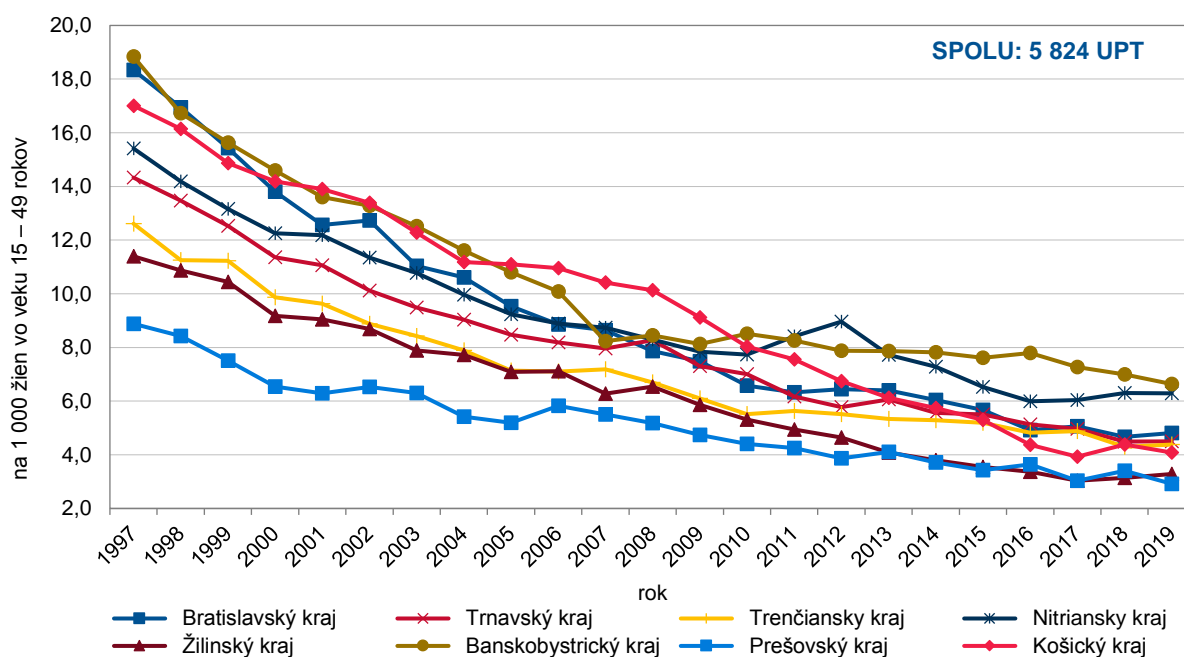

Graf uvádza potraty žien s trvalým bydliskom v SR.

V publikačných tabuľkových výstupoch (XLSX, ODS) je tento graf uvedený pod označením G 7 (Hárok T6.2).

Z hľadiska kraja trvalého bydliska ženy sme najvyššiu všeobecnú mieru umelej potratovosti zaznamenali v Banskobystrickom (6,6 ‰), Nitrianskom (6,3 ‰) a Bratislavskom kraji (4,8 ‰), naopak najnižšiu v Prešovskom (2,9 ‰) a Žilinskom kraji (3,3 ‰) (G 4). Výraznejší medziročný pokles evidujeme v Prešovskom kraji (z 3,4 ‰ na 2,9 ‰), Banskobystrickom (z 7,0 ‰ na 6,6 ‰) a Košickom kraji (z 4,4 ‰ na 4,1 ‰).

G 4 Vývoj počtu umelých prerušení tehotenstva v krajoch

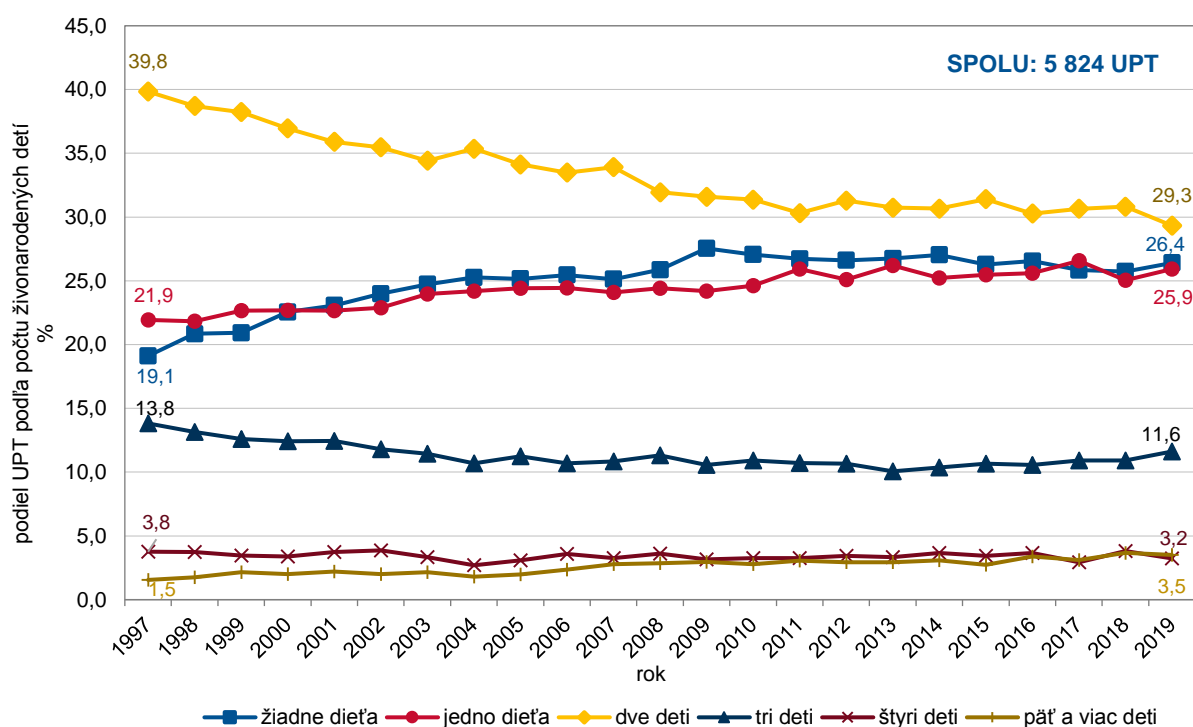
Graf uvádza potraty žien s trvalým bydliskom v SR.

V publikačných tabuľkových výstupoch (XLSX, ODS) je tento graf uvedený pod označením G 5 (Hárok T4).

UPT do 8. týždňa tehotenstva bolo vykonané v 65,5 % prípadov, od 13. týždňa veku plodu to bolo 4,9 %. Zo zdravotných dôvodov bolo vykonaných 15,1 % UPT.

Prvýkrát v živote podstúpilo UPT 70,7 % žien, 20 % žien bolo v minulosti na jednom zákroku a 9,4 % malo za sebou dva a viac zákrokov. Podiel žien, ktoré podstúpili UPT viackrát za život postupne klesá z 42,2 % v roku 1997 na 29,3 % v roku 2019. Najviac UPT bolo u žien s dvomi deťmi (29,3 %), v priebehu rokov sa však tento podiel znižuje v prospech bezdetných žien a žien s jedným dieťaťom (G 5). UPT boli naďalej najčastejšie u slobodných žien (54,6 %) a u žien so stredným vzdelaním s maturitou (35,3 %). Zo zdravotných dôvodov bol UPT vykonaný najčastejšie u žien s dvomi deťmi (40,2 %).

G 5 Vývoj podielu umelých prerušení tehotenstva podľa počtu živonarodených detí pred potratom

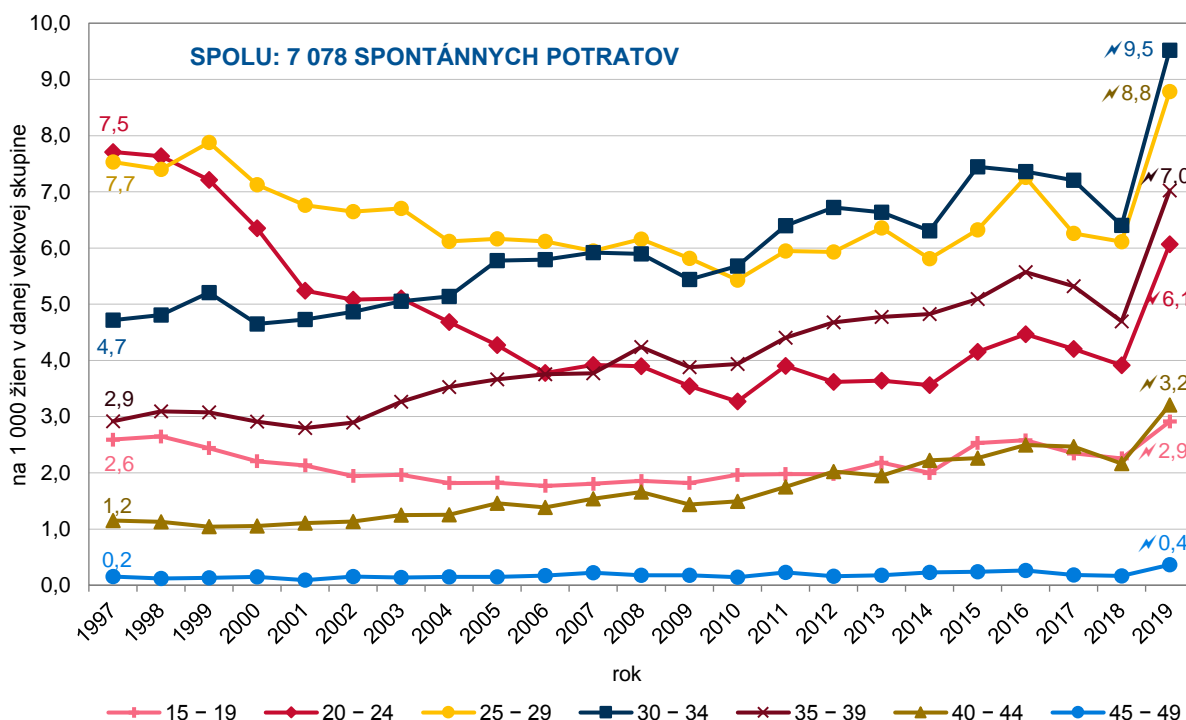
Graf uvádza potraty žien s trvalým bydliskom v SR.

V publikačných tabuľkových výstupoch (XLSX, ODS) je tento graf uvedený pod označením G 8 (Hárok T8.2).

Spontánne potraty v roku 2019 predstavovali 51,4 % (7 078) všetkých potratov žien s trvalým bydliskom v SR. Všeobecná miera spontánnej potratovosti bola na úrovni 4,6 ‰ a z grafu G 2 pozorujeme medziročný nárast. Zmena (nárast) vo vývoji spontánnych potratov je ovplyvnená zmenou metodiky vykazovania spontánnych a ostatných potratov. Potraty s dg. O02.1 (Missed abortion – zadržaný potrat) a dg. O02.8 (Iný abnormálny výtvar počatia, bližšie určený) sú od roku 2019 vykazované ako spontánne potraty.

Najviac spontánnych potratov pripadalo na ženy vo veku 30 – 34 rokov (9,5 na 1 000 žien v danom veku), 25 – 29 rokov (8,8/1 000) a 35 – 39 rokov (7,0/1 000) (G 5).

G 6 Vývoj počtu spontánných potratov vo vekových skupinách žien

Graf uvádza potraty žien s trvalým bydliskom v SR.

V publikačných tabuľkových výstupoch (XLSX, ODS) je tento graf uvedený pod označením G 6 (Hárok T5.2).

Znak zlom (↗) znamená, že ide o prerušenie porovnateľnosti časového radu z metodických dôvodov.

Po zohľadnení kraja trvalého bydliska ženy sme zaznamenali najvyššiu mieru spontánnej potratovosti v Prešovskom (6,2 na 1 000 žien v reprodukčnom veku), Trnavskom (6,0 ‰) a Bratislavskom (5,7 ‰) a Žilinskom kraji (5,6 ‰), najnižšiu v Trenčianskom (4,5 ‰) a Banskobystrickom kraji (5,0 ‰).

Najviac spontánných potratov bolo v 7. týždni (14,7 %) a 8. týždni tehotenstva (14,4 %). Od 13. týždňa sme evidovali 9,2 % spontánných potratov. V 18 % prípadov nebol uvedený vek plodu. Aj keď prevládajú spontánne potraty žien doteraz bez potratu (74,1 %), ich podiel sa v dlhodobom vývoji každoročne znižuje z dôvodu opakujúcich sa spontánných potratov. Kým v roku 1997 sme evidovali 21,6 % prípadov spontánných potratov žien, ktoré mali v minulosti 1 alebo viac spontánných potratov, v roku 2019 tento podiel tvoril 25,9 %.

Spontánných potratov bolo najviac u bezdetných žien (43,2 %), podľa rodinného stavu u vydatých žien (50,0 %) a podľa vzdelania u žien so stredným vzdelaním s maturitou (38,0 %).

V prípade maloletých dievčat do 14 rokov evidujeme 13 potratov, v tom 7 spontánných a 6 UPT (ukončené do 12. týždňa zo zdravotných dôvodov). Vo vekovej skupine mladistvých 15 – 19-ročných bolo 947 potratov, v tom 376 spontánných, 542 UPT, 16 iných potratov a 13 mimomaternicových tehotenstiev.

Podrobnejšie údaje k tejto téme sú obsiahnuté v štatistických výstupoch zverejnených na http://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy/Pages/default.aspx